

1,5–3-AASTANE LAPS

Eeldatavad ÜLDOSKUSED (*mänguoskused; tunnetus- ja õpioskused; sotsiaalsed oskused; enesekohased oskused*). Üldoskuste kujunemist toetatakse kõigi õppe- ja kasvatustegevuste kaudu, erinevate valdkondade sisusid lõimides.

<p>MÄNGUOSKUSED <i>Mäng on eelkoolieas lapse põhitegevus. Mängu käigus omandab ja kinnistab laps uut teavet, uusi oskusi, peegeldab tundeid ja soove, õpib suhtlema, omandab kogemusi ja käitumisreegleid.</i></p>
<ul style="list-style-type: none"> • Tunneb huvi mänguliste tegevuste vastu. • Mängib lühikest aega iseseisvalt täiskasvanu läheduses. • Laob klotse üksteise peale täiskasvanu abiga, avab ja sulgeb karpe, lükib paelale esemeid; veab ja lükkab mänguasju. • Mängib lihtsamaid motoorseid mängu. • Alustab ise tuttavaid mängu ning läheb kaasa teiste alustatud mängudega; • Jäljendab varasemaid kogemusi lihtsamas matkimismängus (<i>nt katab lauda, toidab nukku, koputab mänguhaamriga vastu seinu</i>)
<p>TUNNETUS- JA ÕPIOSKUSED <i>Tunnetusoskused on oskused tahtlikult juhtida oma tunnetusprotsesse – taju, tähelepanu, mälu, mõtlemist, emotsioone ja motivatsiooni. Õpioskuste all mõistetakse lapse suutlikkust hankida teavet, omandada teadmisi ja oskusi ning uurida ja katsetada. Õpioskused kujunevad tunnetusoskuste arengu alusel.</i></p>
<ul style="list-style-type: none"> • Huvitub lihtsamatest planeeritud ja ettenäidatud tegevustest. • Tegutseb lühiajaliselt ilma täiskasvanu osaluseta. • Saab aru lihtsatest korraldustest ja täidab neid. • Jälgib lühemat (teatri)etendust, loovtegevust vmt.
<p>SOTSIAALSED OSKUSED <i>Sotsiaalsete oskuste all mõistetakse lapse oskusi teistega suhelda, tajuda nii iseennast kui ka partnereid, võtta omaks ühiskonnas üldtunnustatud tavasid ning lähtuda eetilistest tõekspidamistest.</i></p>
<ul style="list-style-type: none"> • Lepib ema/isa eemalolekuga lasteaias olemise ajal. • Jälgib teisi lapsi, tegutseb nendega kõrvuti. • Suhtleb nii laste kui ka täiskasvanuga. • Õpib mängima ja tegutsema omaette. • Kasutab sõnu “palun”, “täna”, “aitäh”, “tere”, “head aega” täiskasvanu eeskujul. • Tunneb ära emotsioonid: <i>rõõm ja kurbus</i>, nii enda kui kaaslaste puhul ning reageerib neile vastavalt (<i>nt lohutab kurba või haiget saanud kaaslast, naerab ja rõõmustab koos heatujulise kaaslasega</i>). • Mõistab selgelt väljendatud keeldu “Ei tohi”.
<p>ENESEKOHASED OSKUSED <i>Enesekohaste oskuste all mõistetakse lapse suutlikkust eristada ja teadvustada oma oskusi, võimeid ja emotsioone, juhtida oma käitumist.</i></p>
<ul style="list-style-type: none"> • Avab ja sulgeb veekraani; Peseb ja kuivatab käsi ja nägu koos täiskasvanu abiga. • Harjutab ise söömist lusika ja kahvliga. Oskab juua tassist. • Tunneb huvi riietumise vastu, proovides riideid selga panna ja ära võtta.

- Täiskasvanu abiga nuuskab/pühib nina taskurätti.
- Leiab oma kapi, voodi ja istekoha lauas.
- Tunneb ära isiklikud hügieenitarbed (nt käterätik, kamm) ning kasutab üksnes neid.
- Käib tualetis koos täiskasvanu abiga.

Valdkondade: *mina ja keskkond; keel ja kõne; matemaatika; kunst; muusika; liikumine* eeldatavad tulemused.

Valdkond MINA ja KESKKOND
SOTSIAALNE KESKKOND, TEHISKESKKOND
<ul style="list-style-type: none"> • Teab oma eesnime, reageerib oma nimele. • Tunneb pildilt ära oma pereliikmed (<i>ema, isa, õde, vend</i>). • Tunneb oma rühmakaaslaseid ja õpetajaid, nimetamisel osutab neile. • Nimetab lasteaia maja osasid (<i>aken, uks, sein, põrand</i>) ja sisustusesemed (<i>nt. laud, tool, voodi, kapp, riidul</i>) ja osutab nendele. • Nimetab ja tunneb kodumasinaid (<i>nt. külmkapp, pesumasin, televiisor, triikraud, veekeetja</i>). • Nimetab ja tunneb erinevaid aiatööriistasid (<i>nt labidas, reha, muruniiduk, murutraktor</i>). • Nimetab ja tunneb sõidukeid (<i>nt buss, rong, lennuk, laev, kopp, traktor</i>).
<ul style="list-style-type: none"> • Tunneb ära Eesti Vabariigi <i>lipu</i> ja nimetab selle värvid.
TERVIS JA SELLE VÄÄRTUSTAMINE <i>Tervisekasvatuse lasteaia osas on protsess ning eesmärk on kujundada laste positiivset suhtumist tervisesse ja soodustada tervisliku käitumismudeli kujunemist, tegevused on järjepidevad ning igapäevane osa õppe- ja kasvatustööst.</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Näitab ja nimetab erinevaid kehaosasid <i>nt. pea, kael, kõht, selg, (käsi-käed), (jalg - jalad); näo osad (kulm - kulmud, juuksed, silm-silmad, ninal, põsk - põsed, kõrv-kõrvad)</i>. • Nimetab ja näitab suu osasid — <i>keel, hambad, huuled</i>. • Näitab ja nimetab õueriideid ja-jalanõusid (<i>nt jope, müts, püksid, kindad, sokid, kampsun, dressid, kleit, kummikud, saapad</i>). • Tunneb ja nimetab igapäevasemaid toiduaineid: (<i>nt kartul, kapsas, porgand, sibul, tomat, kurk, õun, pirn, piim, leib, sai</i>). • Teab hammaste hooldamise vahendeid (<i>nt hambahari, hambapasta</i>). • Õpib ohte märkama ja teadvustama ning ohuolukorda vältima <i>nt kiikumine tooliga, ronimine toolil, laual, hüppamine mööbliesemetel (nt. voodil), teravad esemed: kahvel, nuga, käärid; jääpurikad; põletusohu: põlev küünlal</i>. • Õpib liiklemist koos täiskasvanuga lasteaia ümbruses.
LOODUSKESKKOND
<ul style="list-style-type: none"> • Tunneb rõõmu looduses (õues) viibimisest. • Märkab, kuulab ja tunneb ära erinevaid loodushääli (linnu- ja loomahääled, helid ümbritsevast keskkonnast). • Teeb lihtsamaid loodusvaatlusi lasteaia õuealal või lähipiirkonnas erinevatel aastaegadel. • Leiab täiskasvanu abiga mänguasjade seast, pildilt, loodusest ja nimetab tuntumad loomad (<i>nt karu,</i>

siil, lehm, siga, lammas, koer, kass, hiir, orav) ja linnud (*nt rasvatihane, leevike, toonekurg, kana, kukk*).

- Matkib loomade häälightsusi.
- Vaatleb talviseid aialinde lasteaia õuealal.
- Leiab täiskasvanu abiga pildilt, loodusest tuntumaid putukaid (*nt lepatriinu, sipelgas, mesilane, kärbes*) ja nimetab neid.
- Leiab täiskasvanu abiga pildilt, looduses *vihmaussi, konna, tigu, ämbliku*.
- Märkab looduses ja oskab nimetada ilmastikunähtuseid (*nt vihm, päike, äike, lumi, tuisk, vikerkaar*).
- Matkib täiskasvanu eeskujul liigutuste ja häälega erinevaid ilmastikunähtusi (*vihmasadu, tuul*).
- Oskab osutamise korral nimetada *muru, lille, puud, kivi*.

Valdkond KEEL ja KÕNE

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 1,5–2-aastane laps:

- Suhtleb täiskasvanuga, esemetega tegutsemise käigus.
- Kasutab suhtlemisel mitteverbaalseid vahendeid (osutamist) koos üksikute sõnadega.
- Vaatab pildiraamatut. Osutab raamatus pildile või üksiku sõna ütlemisega pildi kohta.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 2–3-aastane laps:

- Suhtleb 1-2 sõnaliste lausetega.
- Vastab täiskasvanu küsimustele *mis? kes? kus? mida teeb?* ühe- või kahesõnalise ütlusega.
- Kasutab suheldes mitte-verbaalseid vahendeid (osutamist) koos sõnadega.
- Loeb peast või kordab järele 1-2-realist luuletust.
- Kasutab tuttavas situatsioonis ja tegevuses grammatiliselt vormistamata 1-2-sõnalisi lauseid (*nt Miku õue st. Miku tahab õue minna*).
- Ühendab nimisõna tegusõnaga.
- Väljendab kahe sõnaga omandisuhet.
- Vaatab pildiraamatut. Osutab raamatus pildile ja nimetab pildil oleva eseme, kujutise.
- Kuulab eakohaseid jutukesti ja laule.

Valdkond MATEMAATIKA

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 2–3-aastane laps:

- Asetab esemeid sisse, välja, peale.
- Leiab teise samasuguse eseme etteantud esemete hulgast.
- Nimetab põhivärve (*kollane, punane, sinine ja roheline*).
- Osutab esemetele, mida on *üks* ja mida on *palju*.
- Nimetab esemetes erinevusi (*suur - väike*).
- Leiab etteantud kujundite seast samasuguse kujundi (*ring, ruut, kolmnurk*).

Valdkond KUNST**Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 1,5–2-aastane laps:**

- Tunneb rõõmu paberile kritseldamisest.
- Kasutab täiskasvanu abiga näpuvärve. Juhendamisel teeb näpuvärvidega paberile erineva suunaga sirgeid, kaarjaid jne jooni.
- Moodustab täiskasvanu abiga erinevaid vorme liivast, lumest vms.
- Veeretab, mudib, tükeldab ja venitab voolimismassi.
- Kritseldab pliiatsitega paberile.
- Kortsutab täiskasvanu abiga pehmet paberit ning rebib paberist tükke

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 2–3-aastane laps:

- Osaleb meelsasti kunstitegevustes.
- Veeretab, mudib, tükeldab ja venitab voolimismassi.
- Teeb sõrme või pulgaga pehmesse voolimismaterjali jäljendeid.
- Vormib liivakooke.
- Kritseldab pliiatsitega, rasvakriitidega paberil. Kritseldab ringikujulisi jooni ning kattuvaid sirgjooni.
- Harjutab õiget pliiatsihoidu.
- Tõmbab pintsliga erineva suunaga jooni, teeb täppe ning katab pindu. Vajutab jäljendeid.
- Kortsutab iseseisvalt pehmet paberit ning rebib paberist tükke.
- Katab aluspinna liimiga, puistab sellele erinevaid objekte ja liimib kujundeid.
- Kaunistab ruumilisi ja tasapinnalisi esemeid.

Valdkond MUUSIKA**Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 1,5–3-aastane laps:**

- Kuulab ja jälgib õpetaja laulu. Püüab õpetajaga kaasa laulda.
- Sooritab koos õpetajaga lihtsaid liikumisi vastavalt laulu tekstile (nt paigal-tammumine, keerutamine üksikult, lehvitamine, käte peitmine selja taha, viibutamine sõrmega, kükitamine).
- Liigub koos õpetajaga vastavalt muusika iseloomule.
- Tunneb rõõmu kuulatavast laulust või muusikapalast.
- Mängib õpetaja ettenäitamisel lihtsamaid löökpile.
- Mängib õpetaja ettenäitamisel kaasa kuulnud muusikale kehapiiril (plaksutab, patsutab rütmi kaasa).

Valdkond LIIKUMINE

- Tunneb rõõmu aktiivsest kehalisest tegevusest.
- Liigub õpetaja juhendamisel ohutult.
- Mängib koos juhendaja ning kaaslastega kõnni- ja jooksumänge.
- Sobitab juhendaja abil lihtsat liikumist muusika saatel.

1,5-2 aastane laps:

- Ronib ja roomab üle ja läbi väikeste takistuste.
- Säilitab kõndides ja joostes sihi.

- Hüpitab palli käes, jälgib selle liikumist.
- Veeretab palli.
- Matkib juhendaja liigutusi ja liikumist

2-3 aastane laps:

- Oskab liikuda otse edasi ja tagurpidi - selg ees.
- Kõnnib piiratud pinnal. Kõnnib üle takistuse.
- Oskab hüpata koosjalgedega kohapeal ja edasi liikudes matkides jänese või konna hüppeid.
- Harjutab päkkadel kõndi.
- Viskab ja veeretab palli, lööb seisvat palli jalaga. Jookseb veereva vahendi (palli, rõnga) järel
- Roomab koordineeritult käte ja jalgade abiga.
- Sooritab ettenäitamise ja juhendamise järgi asendeid ja liikumisi.
- Kõnnib paaris.
- Istub kelgul, hoiab tasakaalu nõlvakust laskumisel.